

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s poštninjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošilja opravljenju v dijakem semenišču (Knabenseminar.) — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezne liste prodaja knjigar Novak na velikem trgu po 5 kr. — Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrtice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Slovenske srednje šole in učiteljišča.

(Borecki).

I. Za nas Slovence je prevažno vprašanje o slovenščini v naših gimnazijah, realkah in učiteljskih pripravnicah. Zato poročamo o tem dnes in prihodnjič. Dnes navajamo iz „Slov. Naroda“, kaj se je zastran tega zadnje dni godilo v državnem zboru: Poročilo pravi:

A. V proračunskem odseku je poslanec g. dr. Vošnjak vprašal učnega ministra barona Conrada, kaj je vlada storila glede lanske resolucije o uvedeni slovenskega učnega jezika na srednjih šolah v deželah, kjer Slovenci prebivajo. G. minister odgovarja, da vlada dozdej še ni imela povoda, kaj spremeniti na srednjih šolah. Da si minister prizna, da se je v poslednjih desetih letih mnogo storilo za slovenski jezik in slovensko slovstvo, še vedno manjka učnih knjig za vse predmete tako, da se slovenski jezik še ne da uvesti za cele srednje šole. Dr. Vošnjak ni zadovoljen s tem odgovorom, ko se iz njega le vidi stari predsodki v učenem ministerstvu zoper Slovence. Da je dovolj slovenskih učiteljev, temu g. minister sam ni oporekal, a tudi učnih knjig ne manjka in če jih ni v izobilju, je temu kriva le vlada, ker neče uvesti slovenskega učnega jezika. Kdo hoče stroške zalagati za knjige, če uže naprej vé, da ne najdejo kupca? Pa uže zdaj je vsaj toliko učnih knjig, da se lahko slovenske paralele naredé na slovensko-štajerskih gimnazijah in v Primorju. V Celju se je jeseni odbilo iz prvega leta 22 učencev zaradi nepopolnega znanja nemščine. Napravila pa se je paralela z nemškim učenim jezikom. Zakaj ne s slovenskim? Mar štajerski Slovencev nema toliko vrednosti, kakor v mestih naseljeni Nemec? Govornik se potem pritožuje, da se vlada pri imenovanju profesorjev v slovenskih krajih nič ne ozira na znanje domačega jezika, ampak slovenske profesorje po nemških krajih nastavlja, nemške pa po slovenskih. Dela se tako, kakor

poprej v amadi, kjer se je vsak polk pomešal iz vseh narodnostij; kmalu so to opustili; le učno ministerstvo še pri Slovencih potem načelnu ravna. V Mariboru se je oglasilo za suplenturo 6 slovenske zmožnih kandidatov, a nastavljen je bil en — jud Hirschler, se ve da slovenske ne zmožen, da si na celej mariborski gimnaziji sami kristijani študirajo. V Trstu se je oglasilo za profesorsko službo 43 kompetentov, mej temi 7 starejših suplentov, ki so zmožni obeh deželnih jezikov in ki uže 5—6 let suplirajo. A imenovan je bil najmlajši, ki komaj eno leto suplenturo opravlja, in ta je — hišni učitelj pri namestniku baron Depretisu.

Dokler vlada ne bode v šolskih stvarih krenila iz Stremajerjevih potov, Slovenci ne moremo misliti, da hoče resno izpeljati svoj program narodne ravnopravnosti. G. minister Conrad na to odgovarja, da on gotovo dobro misli za Slovence, mej katerimi je več let služboval tako, da popolnem zna njihove potrebe. Vsled resolucije je bil ukazal izvrstnemu učitelju, Slovenceu, (Šumann), kateremu gotovo tudi Slovenci zaupajo, izdelati načrt, na kakov način bi se dala izvršiti resolucija. Ta načrt se zdaj pretehtava v učenem ministerstvu in kar se bo dalo od storjenih nasvetov praktično uvesti, se bode zgodilo. Glede imenovanja učiteljev se vlada le ozira na spričevala in dokazano zmožnost, a se mora tudi zanašati na deželne oblasti, da storé opravičene nasvete. G. dr. Vošnjak še enkrat ponavlja, da v šolstvu se za Slovence prav nič ni storilo, da je vse še, kakor bi vladal Stremayr, a da Slovenci ne bodo mirovali, dokler se tudi njim ne privoli, kar jim gre po postavi in kar je državni zbor odločno zahteval v znanih resolucijah! Jednako krepko je se g. dr. Vošnjak potegoval za slovenski učni jezik v učiteljskih ali učiteljskih pripravnicah. Ali prostora nam dues manjka, in toraj bodemo o tej važnej reči prihodnjič več poročali!